

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 155

Lausunto perusopetuslaissa tarkoitettun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta

HEL 2024-001894 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Lausunnossa keskitytään Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyynnössä nostamaan kolmeen kysymykseen 1) kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku-, kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen, 2) onko tuntilisäyksen kohdentaminen eri vuosiluokille esitetyssä muodossa tarkoituksen mukainen ja 3) antamaan muita huomioita esityksestä?

Kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Helsingin kaupunki pitää tuntilisäystä äidinkieleen ja kirjallisuuteen ja matematiikkaan tarpeellisena, jotta oppiaineissa on aikaa vahvistaa oppilaiden luku-, kirjoitus- ja laskutaitoja. On järkevää pitää ennallaan nykyiset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppiainekohtaiset opetuksen tavoitteet, eikä lisätä tavoitteita tuntilisäyksen yhteydessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämä muutos astuisi voimaan 1.8.2025 siten, että koulunsa aloittavien kohdalla peruskoulun kokonaistuntimäärä kasvaa yhteensä kolme vuosiviikkotuntia, 2.luokan aloittavilla kaksi vuosiviikkotuntia ja 3.luokan aloittavilla yhden vuosiviikkotunnin.

Helsingin kaupunki katsoo, että tuntilisäyksen astuessa voimaan tarvitaan siirtymäsäännös, koska oppilaiden kokonaistuntimäärä peruskoulun aikana muuttuu. Muutos kohdistuu yllä mainitusti alkaviin ikäluokkiin. Tällä hetkellä perusopetuksessa opiskelevat oppilaat suorittavat perusopetuksen loppuun tämänhetkisen kokonaistuntimäärän mukaisesti.

Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetyssä muodossa tarkoituksen mukainen?

Helsingin kaupunki kannattaa perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamista esityksen mukaisesti. Oppilaan työviikon tuntimäärä on vuosiluokilla 1–2 nykyisellään suhteellisen pieni ja tuntien lisäys tukee perustaitojen oppimisen vaihetta ajallisesti. Yhden työviikkotunnin lisäys vuosiluokalle 3 tukee alkuopetuksen jälkeisten perustaitojen vahvistamista ja pitää työviikon tuntimäärät vuosiluokilla 3–6 tasapainossa.

Helsingin kaupunki katsoo, että esityksen mukaisesti oppilaiden lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen vahvistamisen kannalta on järkevä sijoittaa kaksi vuosiviikkotuntia äidinkieleen ja kirjallisuuteen vuosiluokille 1–2. Lukutaidon perusta luo pohjaa myös laskutaidon oppimiselle ja tukee matematiikan tavoitteiden saavuttamista vuosiluokilla 3–6. Yhden vuosiviikkotunnin lisääminen matematiikkaan vuosiluokilla 3–6 antaa enemmän aikaa matemaattisen ajattelun kehittymiseen, ratkaisutapojen oppimiseen ja lukukäsitteen sekä kymmenjärjestelmän ymmärtämiseen.

Muita huomioita esityksestä?

Helsingin kaupunki edellyttää, että tuntien lisäyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä osana yleiskatteellista valtionosuutta. Helsingin kaupungin kustannukset tuntien lisäyksestä ajalla 1.8.2025–2028, jolloin 1.–3.-luokkalaisilla olisi uusi tuntijako käytössä, on noin 2,3 milj. euroa. Muutoksen astuessa voimaan tulee huomioida siirtymäsäännös, eli tuntimäärän lisäyksen vaikutus vaihteleva perusopetuksen kokonaistuntimäärään.

On kannatettavaa, että opetuksen järjestäjälle jätetään mahdollisuus päättää paikallisesti, miten se kohdentaa tunnit eri vuosiluokille vuosiluokkakokonaisuuksien 1–2 ja 3–6 sisällä. Paikallisen tuntijaon muutos vaatii opetuksen järjestäjältä työtä, joka edellyttää tukea Opetushallitukselta opetuksen järjestäjille.

Hallituksen esityksellä on myönteisiä vaikutuksia lasten oppimisvalmiuksien edistämiseen, oppimiserojen tasoittamiseen ja oppimistavoitteiden saavuttamiseen. On tärkeää, että se on osa laajempaa opetuksen kehittämistä, joka huomioi oppilaiden oppimisvalmiudet, opetuksen laadun ja opettajien osaamisen ja sen kehittämisen. Tuntilisäyksien ohella tarvitaan opettajien työn tueksi täydennyskoulutusta luku-, kirjoitus- ja laskutaidon ydintaitojen opettamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

11.03.2024

Asia/20

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 2.2.2024
- 2 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, tuntijakoasetus 30.1.2024
- 3 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, perusopetusasetus
- 4 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, muistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perusopetuksen oppilaiden osaamistaso on laskenut ja tämä näkyy poikkeuksetta kaikissa osaamista mittaavissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa.

Esitettävä muutos kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksessä ehdotetaan lisättäväksi äidinkielen ja kirjallisuuden sekä matematiikan vuosiviikkotuntimäärää kaikille yhteisen opetuksen osalta seuraavasti: äidinkieltä ja kirjallisuutta sijoitettaisiin kaksi vuosiviikkotuntia vuosiluokille 1–2 ja matematiikkaa yksi vuosiviikkotunti vuosiluokille 3–6. Opetuksen järjestäjä kohdentaa tunnit paikallisesti tarkemmin vuosiluokittain. Lisäyksen johdosta perusopetusasetuksen viikoittaista kokonaistuntimäärää tulee nostaa kolmella tunnilla.

Lausunnon antamisen määräaika on 15.3.2024, joten asia on käsiteltävä tässä kokouksessa. Kaupungin lausunto perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnan 27.2.2024 kaupunginhallitukselle antamaan lausuntoon.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 2.2.2024
- 2 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, tuntijakoasetus 30.1.2024
- 3 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, perusopetusasetus
- 4 Lausuntopyyntö 2.2.2024, liite, muistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Opetus- ja kulttuuriministeriö
Otteen liitteet Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.02.2024 § 50

HEL 2024-001894 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle 2.2.2024 saapuneeseen Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön koskien luonnosta perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun asetuksen sekä perusopetusasetuksen muuttamisesta. Lausuntoa on pyydetty 28.2.2024 mennessä. Asian kiireellisyyden vuoksi asia on päätettävä tässä kokouksessa ja lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Lausunnossa keskitytään Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyynnössä nostamaan kolmeen kysymykseen 1) kuinka hyvin tuntilisäykset esitetyssä muodossa vastaavat luku-, kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen, 2) onko tuntilisäyksen kohdentaminen eri vuosiluokille esitetyssä muodossa tarkoituksen mukainen ja 3) antamaan muita huomioita esityksestä.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on nostaa suomalaisten oppimistuloksia ja koulutustasoa sekä vahvistaa perustaitojen osaamista siten, että jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot. Perusopetuksen oppilaiden osaamis-

taso on laskenut ja tämä näkyy poikkeuksetta kaikissa osaamista mittaavissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa.

Hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin.

1. Kuinka hyvin tuntilisäykset esitetystä muodosta vastaavat luku- kirjoitus- ja laskutaidon tarpeeseen?

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tuntilisäystä äidinkieleen ja kirjallisuuteen ja matematiikkaan tarpeellisenä, jotta oppiaineissa on aikaa vahvistaa oppilaiden luku-, kirjoitus- ja laskutaitoja. On järkevää pitää ennallaan nykyiset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden oppiainekohtaiset opetuksen tavoitteet, eikä lisätä tavoitteita tuntilisäyksen yhteydessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esitetty muutos astuisi näin voimaan 1.8.2025 siten, että koulunsa aloittavien kohdalla peruskoulun kokonaistuntimäärä kasvaa yhteensä kolme vuosiviikkotuntia, 2.luokan aloittavilla kaksi vuosiviikkotuntia ja 3.luokan aloittavilla yhden vuosiviikkotunnin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tuntilisäyksen astuessa voimaan tarvitaan siirtymäsäännös, koska oppilaiden kokonaistuntimäärä peruskoulun aikana muuttuu. Muutos kohdistuu yllä mainitusti alkaviin ikäluokkiin. Tällä hetkellä perusopetuksessa opiskelevat oppilaat suorittavat perusopetuksen loppuun tämänhetkisen kokonaistuntimäärän mukaisesti.

2. Onko tuntilisäysten kohdentaminen eri vuosiluokille esitetystä muodosta tarkoituksen mukainen?

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamista esityksen mukaisesti. Oppilaan työviikon tuntimäärä on vuosiluokilla 1–2 nykyisellään suhteellisen pieni ja tuntien lisäys tukee perustaitojen oppimisen vaihetta ajallisesti. Yhden työviikkotunnin lisäys vuosiluokalle 3 tukee alkuopetuksen jälkeisten perustaitojen vahvistamista ja pitää työviikon tuntimäärät vuosiluokilla 3–6 tasapainossa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että esityksen mukaisesti oppilaiden lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen vahvistamisen kannalta on järkevä sijoittaa kaksi vuosiviikkotuntia äidinkieleen ja kirjallisuuteen vuosiluokille 1–2. Lukutaidon perusta luo pohjaa myös laskutaidon oppimiselle ja tukee matematiikan tavoitteiden saavuttamista

vuosiluokilla 3–6. Yhden vuosiviikkotunnin lisääminen matematiikkaan vuosiluokilla 3–6 antaa enemmän aikaa matemaattisen ajattelun kehittymiseen, ratkaisutapojen oppimiseen ja lukukäsitteen sekä kymmenjärjestelmän ymmärtämiseen.

3. Muita huomioita esityksestä?

HL 51 §:n perusteella korjattu kappaleeseen Helsingin kaupungin kustannukset (2,3 milj. €), SK 29.2.2024.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että tuntien lisäyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä. Korvaukset tulee maksaa valtionavustuksina, jotka kohdentuvat tosiasiallisesti kuntien todellisiin kustannuksiin tuntijaon ja asetuksen muutoksista johtuen. Helsingin kaupungin kustannukset tuntien lisäyksestä 1.8.2025–2028, jolloin 1.–3.-luokkalaisilla olisi uusi tuntijako käytössä, on noin 7,5 milj. €. Muutoksen astuessa voimaan tulee huomioida siirtymäsäännös, eli tuntimäärän lisäyksen vaikutus vaiheittain perusopetuksen kokonais-tuntimäärään.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että tuntien lisäyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisinä. Korvaukset tulee maksaa valtionavustuksina, jotka kohdentuvat tosiasiallisesti kuntien todellisiin kustannuksiin tuntijaon ja asetuksen muutoksista johtuen. Helsingin kaupungin kustannukset tuntien lisäyksestä 1.8.2025–2028, jolloin 1.–3.-luokkalaisilla olisi uusi tuntijako käytössä, on noin 2,3 milj. €. Muutoksen astuessa voimaan tulee huomioida siirtymäsäännös, eli tuntimäärän lisäyksen vaikutus vaiheittain perusopetuksen kokonais-tuntimäärään.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa, että opetuksen järjestäjälle jätetään mahdollisuus päättää paikallisesti, miten se kohdentaa tunnit eri vuosiluokille vuosiluokkakokonaisuuksien 1–2 ja 3–6 sisällä. Paikallisen tuntijaon muutos vaatii opetuksen järjestäjältä työtä, joka edellyttää tukea Opetushallitukselta opetuksen järjestäjille.

Hallituksen esityksellä on myönteisiä vaikutuksia lasten oppimisvalmiuksien edistämiseen, erojen tasoittamiseen ja oppimistavoitteiden saavuttamiseen. On tärkeää, että se on osa laajempaa opetuksen kehittämistä, joka huomioi oppilaiden oppimisvalmiudet, opetuksen laadun ja opettajien osaamisen ja sen kehittämisen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tuntilisäyksiä ohella tarvitaan opettajien työn tueksi täydennyskoulutusta luku-, kirjoitus- ja laskutaidon ydintaitojen opettamiseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Kirsi Kukkonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 81030

11.03.2024

Asia/20

kirsi.kukkonen2(a)hel.fi
Sabina Lumivirta, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 38293
sabina.lumivirta(a)hel.fi